

PELAGIA NATURE & ENVIRONMENT AB

PM 2023-09-01

Naturvärden i område för planerad ny bangård vid Aitiks industriområde, Gällivare kommun

PELAGIA NATURE & ENVIRONMENT AB

Adress:
Fredsgatan 1
903 47 Umeå
Sweden.

Telefon:
090-702170
(+46 90 702170)

E-post:
info@pelagia.se

Hemsida:
www.pelagia.se

Författare:
Mats Williamson
Isak Sarac

Direkt:
090 3496160

Kvalitetsgranskat av:
Sofia Lidfalk
Björn Rydvall

Omslagsbild:
Höstmyr

Foto:
Mats Williamson

Kartor:
Lantmäteriets öppna data

Ackred. nr. 1846
Kontroll
ISO/IEC 17020 (C)

Ackrediterade metoder i denna rapport avser:
Naturvärdesinventering

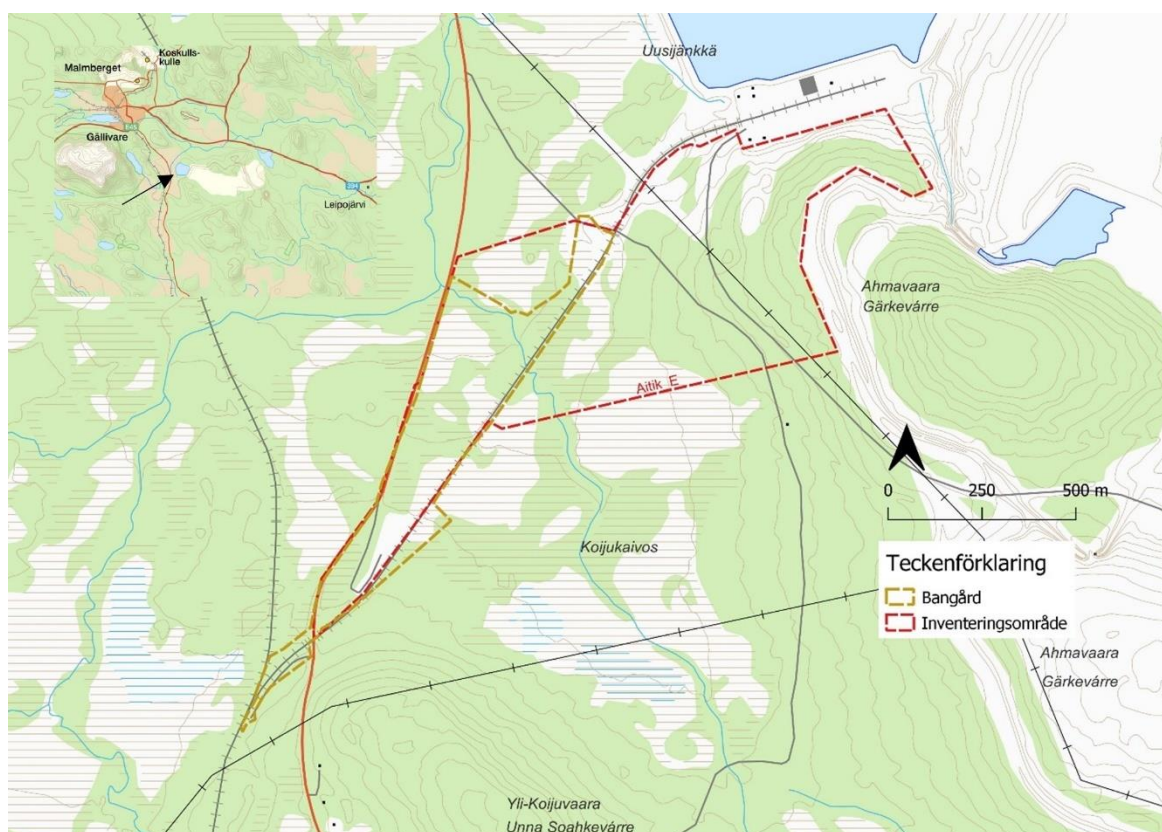
Laboratorier ackrediteras av Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) enligt svensk lag. Den ackrediterade verksamheten vid laboratorierna uppfyller kraven i SS-EN ISO/IEC 17 020 (2018).

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utfärdande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat.

Sammanfattning

Pelagia Nature & Environment AB har på uppdrag av Boliden AB utfört en naturvärdesinventering och riktade artinventeringar i fyra delområden inom Aitiks industriområde i Gällivare kommun. Bakgrund och anledning till inventeringen var Bolidens markanspråk för att genomföra dammsäkerhetshöjande åtgärder för sandmagasinet.

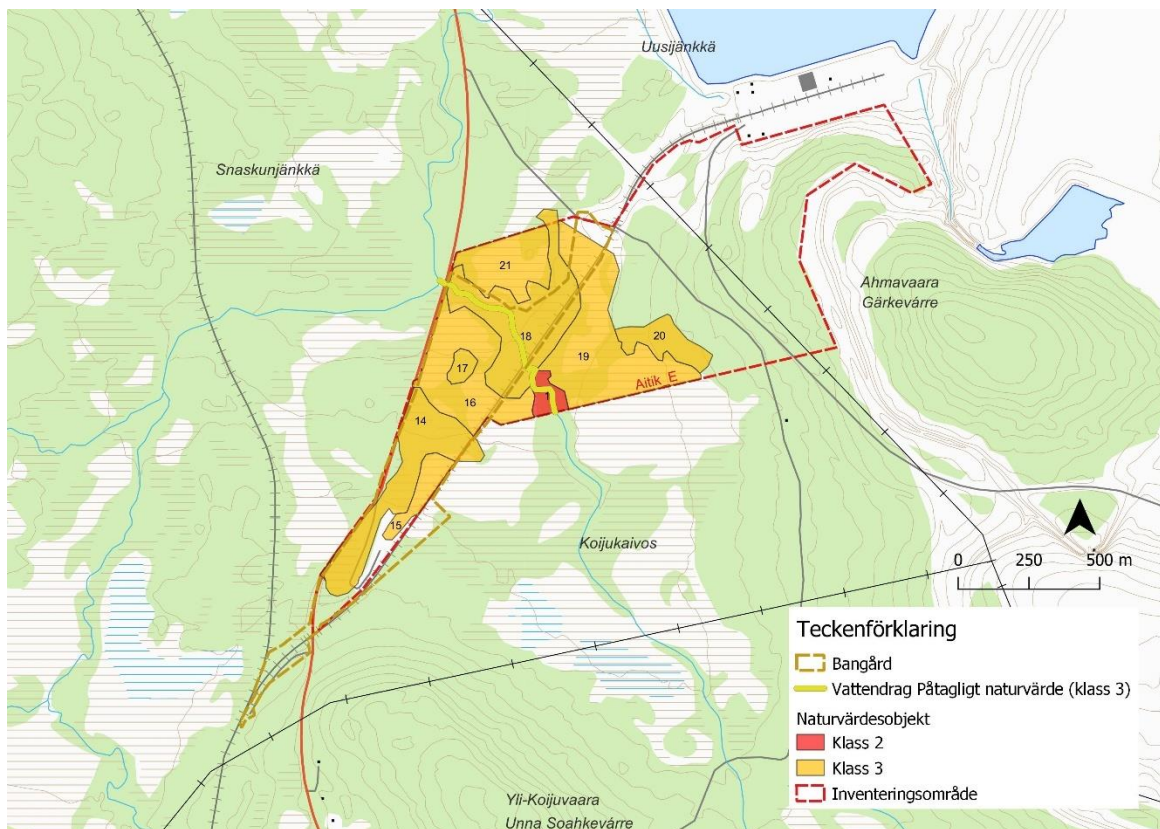
Den här rapporten är en sammanställning av naturvärden som redovisades inom ett av delområdena (delområde Aitik E), där en detaljplan föreslås för en ny bangård. Uppgifterna om naturvärdena är hämtade från Pelagias rapporter om naturvärdesinventeringen inom Aitiks industriområden 2022 och Artutredningen Aitik 2022.

Figur 1. Område för detaljplan för ny bangård i gul streckad linje och inventeringsområde Aitik E i röd streckad linje. Infälld karta i övre vänstra hörn visar områdenas läge i förhållande till Gällivare.

Naturvärdesinventering

Under september månad 2023 inventerades fyra delområden, varav ett område omfattar detaljplanen för ny bangård (delområde Aitik E). Syftet var att avgränsa områden av särskild betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdesinventeringen har utförts enligt Svensk Standard, SS 199000:2014, (SS 2014). Områdena har i föreliggande rapport klassificerats utifrån betydelse för biologisk mångfald till tre naturvärdesklasser: *Högsta naturvärde* (naturvärdesklass 1), *Högt naturvärde* (naturvärdesklass 2), *Påtagligt naturvärde* (naturvärdesklass 3) och kallas hädanefter naturvärdesobjekt. Totalt är tio naturvärdesobjekt bedömda med naturvärden (Figur 2) varav ett objekt bedömdes ha *Högt naturvärde* (klass 2) och nio objekt bedömdes ha *Påtagligt naturvärde* (klass 3).

Figur 2. Naturvärdesobjekt inom delområde Aitik E.

Fågelinventeringen

Inventeringen utfördes i juni månad 2022 efter en förutbestämd rutt på 5,1 kilometer och inventerades två gånger vid två olika tillfällen.

Totalt noterades 23 arter vid inventeringen 2022. En art (Hussvala) bedöms som sårbar (VU), sju arter bedöms som nära hotade (NT). Av de noterade arterna bedöms 15 som livskraftiga (LC) varav en art (Grönbena) är upptagen i Artskyddsförordningens bilaga 1 (Artdatabanken 2020).

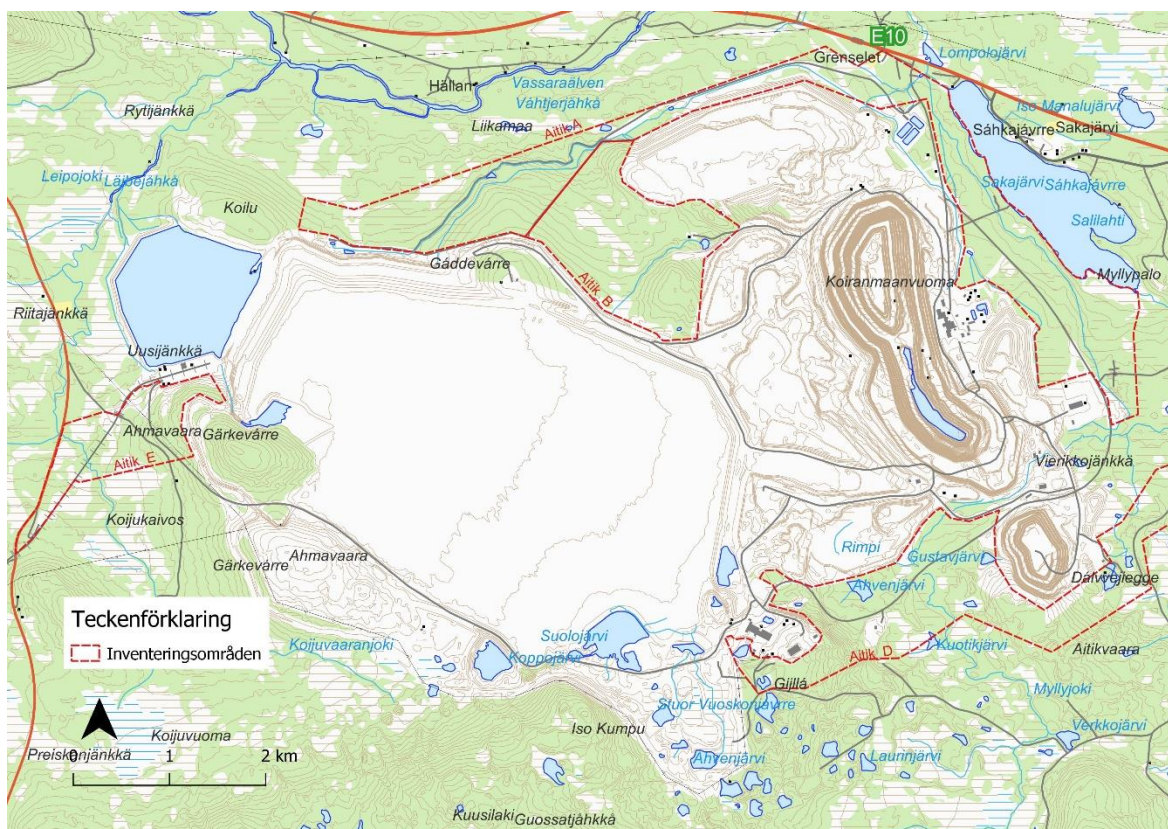
Innehåll

Sammanfattning	3
Naturvärdesinventering.....	3
Fågelinventeringen	4
1 Inledning	6
2 Metodik och genomförande.....	7
2.1 Naturvärdesinventering.....	7
2.2 Beaktade tillägg till grundutförandet	8
2.3 Fågelinventering	8
2.3.1 Fågelinventering.....	8
3 Kända naturvärden	10
3.1 Inledning	10
3.2 Skyddad natur.....	11
3.2.1 Natura 2000	11
3.3 Våtmarker	11
3.4 Naturvårdsarter	12
4 Resultat av naturvärdesinventeringen	14
4.1 Allmän beskrivning av området.....	14
4.2 Inledning	14
4.3 Objekt med Högt naturvärde (naturvärdesklass 2).....	15
4.4 Objekt med Påtagligt naturvärde (naturvärdesklass 3)	16
5 Resultat fågelinventeringen	20
5.1 Allmän beskrivning av fågelfaunan i delområde E	20
6 Kommentarer av ett urval av observerade arter.....	21
7 Referenser	31
Bilaga 1 Redovisning av naturvårdsarter	32
Bilaga 2 – Redovisning av värdeelement.....	34

1 Inledning

Boliden Mineral AB (Boliden) har ansökt om godkännande och tillstånd till dammsäkerhetshöjande åtgärder med mera vid Aitikgruvan vid Gällivare, Norrbottens län. Pelagia Nature & Environment fick i uppdrag av Boliden mineral att undersöka vilka naturvärden som skulle påverkas av åtgärderna inom fyra delområden, dessa benämns nedan som Aitik A, B, D och E (Figur 1.1.). Resultatet har tidigare sammanställts i rapportform (Pelagia 2023).

Inom delområde E (inventeringsområdet hädanefter) ska en ny bangård anläggas och en ny detaljplan för området tas fram. Detta PM presenterar naturvärdena inom inventeringsområdet, där den nya bangården planeras att anläggas.

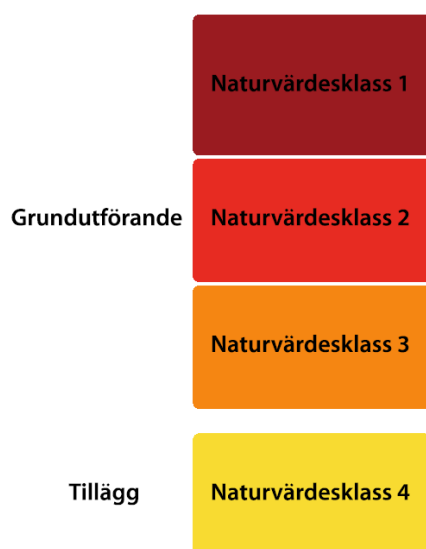

Figur 1.1. Översikt med de olika inventeringsområdena A, B, D och E som inventerades år 2022. Den nya bangården ska ligga inom delområde E.

2 Metodik och genomförande

2.1 Naturvärdesinventering

Föreliggande naturvärdesinventering har utförts enligt gällande svensk standard *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning* (SS 199000:2014; SIS 2014). Naturvärdesinventering enligt svensk standard syftar till att identifiera och avgränsa geografiska områden av positiv betydelse för biologisk mångfald i form av naturvärdesobjekt. Naturvärdesobjekt klassificeras enligt grundutförande till en av tre naturvärdesklasser: *Högsta naturvärde – Naturvärdesklass 1, Högt naturvärde – Naturvärdesklass 2, Påtagligt naturvärde – Naturvärdesklass 3*. Som ett valbart tillägg kan även *Visst naturvärde – Naturvärdesklass 4* inkluderas. En mer grundlig genomgång av denna bedömningsmetodik ges i Bilaga 1.

Figur 2.1. Naturvärdesklasser inom svensk standard för naturvärdesinventering.

Den huvudsakliga naturvärdesinventeringen genomfördes under september månad 2022 av Marie Riskilä och Mats Williamson, båda verksamma vid Pelagia Nature & Environment AB. Mats Williamson sammanställde därefter insamlade data och upprättade rapport över genomförda inventeringar.

Tabell 1. Uppgifter om utförd inventering enligt svensk standard SS 199000:2014. Markerade alternativ beskriver den utförda inventeringens omfattning.

Ambitionsnivå	☐ Förstudie	☒ Fältinventering
Detaljeringsgrad	☐ Översikt	☒ Medel ☐ Detalj
Valbara tillägg		
☐ Naturvärdesklass 4	☐ Generellt biotopskydd	☒ Värdeelement
☒ Detaljerad redovisning av artförekomst	☒ Fördjupad artinventering	☐ Kartering av Natura 2000-naturtyp

2.2 Beaktade tillägg till grundutförandet

Detaljerad redovisning av artförekomst

Påträffade naturvårdsarter (se definitionen i avsnitt 3.5) har dokumenterats med geografisk position enligt koordinatsystemet SWEREF 99 TM. Artfynd finns redovisade i Bilaga 1.

Värdeelement

Som del av uppdraget har värdeelement identifierats och dokumenterats med geografisk position enligt koordinatsystemet SWEREF 99 TM.

Värdeelementen var enligt uppdraget specificerade till följande: naturvärdesträd (gamla barr- och lövträd, torrakor, bohålträd), källor och hållmarker med skarp lutning. På inventerarnas initiativ markerades även lågor. Kriterium för att markera skyddsvärda träd och lågor sattes till minst 30 centimeter i diameter vid basen av stammen.

Fördjupad artinventering

Vid den allmänna naturvärdesinventeringen har det utförts eftersök av allmänna naturvårdsarter, huvudsakligen inom grupperna kärlväxter, svampar, lavar och mossor. Som komplement till denna inventering har riktade inventeringar av artgrupperna fåglar och groddjur utförts.

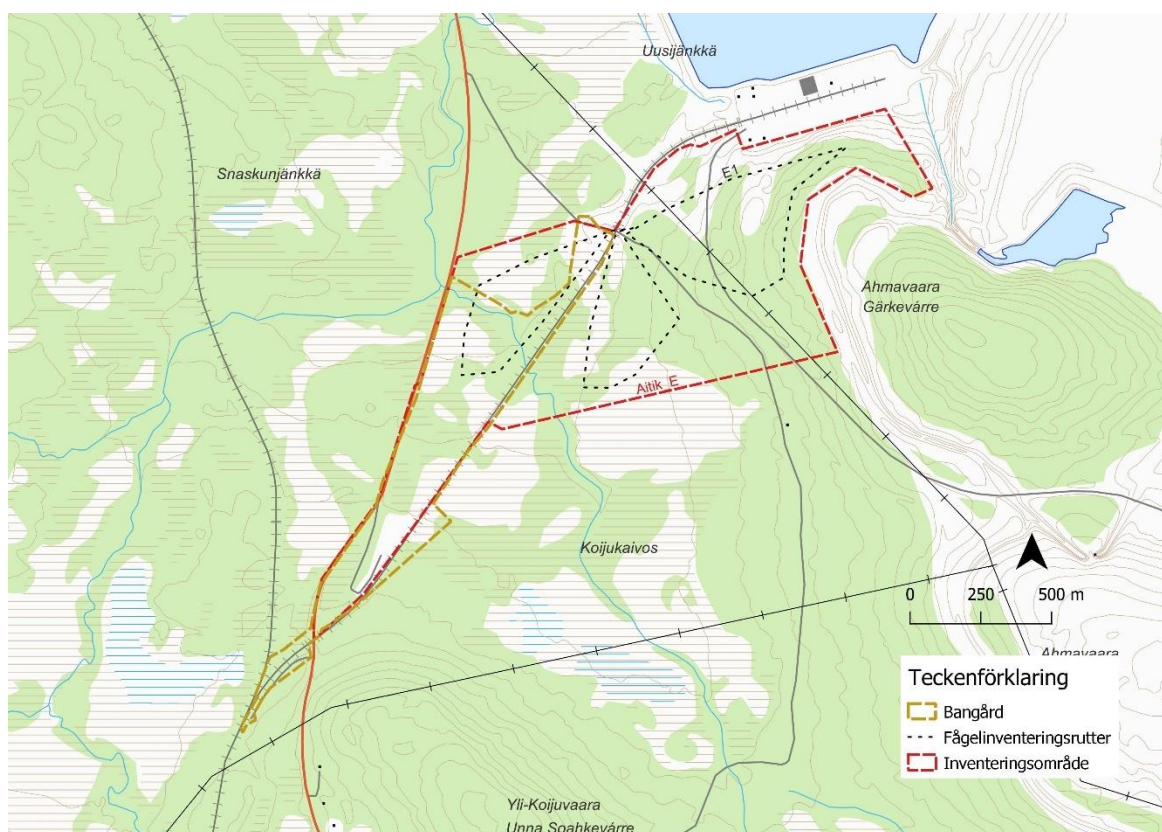
2.3 Fågelinventering

2.3.1 Fågelinventering

Fågelinventeringen kan ses som en typ av förenklad revirkartering med två besök under den huvudsakliga häckningsperioden. Inventeringens omfattning är av mer översiktlig karaktär som ger möjligt att identifiera merparten av förekommande häckfågelarter i området.

Inventeringen utfördes längs en förbestämd inventeringsrutt (Figur 2.2). Rutten var 5,1 kilometer lång och förlades i första hand för att täcka in områdets mer intressanta fågelmiljöer och i andra hand för att täcka in området rent geografiskt. Fågelinventeringen ägde rum den 15–17 samt 21–22 juni 2022, och utfördes av Elias Rankka, Marie Riskilä och Mats Williamson.

Inventeringsområdet för naturvärdesinventeringen utökades inför höstens fältinventering, dvs. efter det att fågelinventeringen hade utförts, varför mindre delar av delområde E inte täcktes in av fågelinventeringen.

Figur 2.2. Fågelinventeringen utfördes längs den streckade svarta linjen.

Inventeringen utfördes ungefär mellan klockan 03:00 och 09:30 (+/- 30 min). Vädret var omväxlande vid inventeringstillfällena med mulet, halvklart till klart väder och enstaka regnskurar. Vindarna var växlande med svaga vindar till vindstilla med ökande vindstyrka i samband med regnskurar. Temperaturen varierade mellan cirka 7–15 °C.

För alla observerade arter noterades antal individer för respektive art, position (GPSkoordinat i SWEREF 99 TM) och häckningskriterium modifierat efter svensk fågeltaxerings häckningskriterier (Svensk fågeltaxering 2022).

Vid utvärderingen av fältinventeringen, i syfte att kunna dra en slutsats om en observation indikerade häckning eller bara var en tillfällig observation, grupperades häckningskriterierna enligt följande:

- **Möjlig häckning:** obs i häcktid, lämplig biotop, spel/sång, par i lämplig häckbiotop permanent revir, (häckningskriterier 17–20).
- **Trolig häckning:** parningsceremonier, bobesök, varningslåten / upprört beteende, ruvfläckar (häckningskriterier 13–16).
- **Säker häckning:** bobygge, avledningsbeteende, nyligen använt bo, pulli/nyligen flygga ungar, besöker bebott bo, bär exkrementssäck, föda åt ungar, äggskal, misslyckad häckning, bo med ägg/ungar (hörda), bo med ägg/ungar (sedda) (häckningskriterier 1–12).

Vid varje observation av en fågel noterades det vilket häckningskriterium (se Tabell 2) som fågeln uppvisade. Om kriterium 1 - 12 noterades en gång bedömdes det som säker häckning. Om häckningskriterium 14 - 16 noterades en gång bedömdes det som trolig häckning. Om häckningskriterium 17 - 20 noterades en gång bedömdes det som möjlig häckning. Om en fågel av en art observerades vid ungefär samma punkt vid två tillfällen med häckningskriterium 17 - 20 bedömdes det som trolig häckning.

Tabell 2. Häckningskriterier enligt Svensk fågeltaxering.

Nr	Häckningskriterium
1	Bo ägg/ungar
2	Bo hörda ungar
3	Misslyckad häckning
4	Ruvande
5	Äggskal
6	Föda åt ungar
7	Bär exkremensäck
8	Besöker bebott bo
9	Pulli/nyligen flygga ungar
10	Nyligen använt bo
11	Avledningsbeteende
12	Bobygge
13	Ruvfläckar
14	Upprörd varnande
15	Bobesök
16	Parning/parningscermonier
17	Permanent revir
18	Par i lämplig häckbiotop
19	Spel/sång
20	Obs i häcktid lämplig biotop

De häckningskriterier som noterades i frekvensordning var:

1. "spel/sång"
2. "observation i häckningstid i lämplig biotop"
3. "upprörd, varnande" "par i lämplig häckningsbiotop"

3 Kända naturvärden

3.1 Inledning

Uppgifter om kända naturvärden har hämtats från Skogsstyrelsen (2022), Länsstyrelserna (2022), Artportalen (2022), Artdatabanken (2022) och Naturvårdsverket (2009). Dessa visar på naturvärden i form av våtmarker, nyckelbiotoper, Natura 2000-områden, Skogsstyrelsens områden med naturvärden samt rödlistade arter.

3.2 Skyddad natur

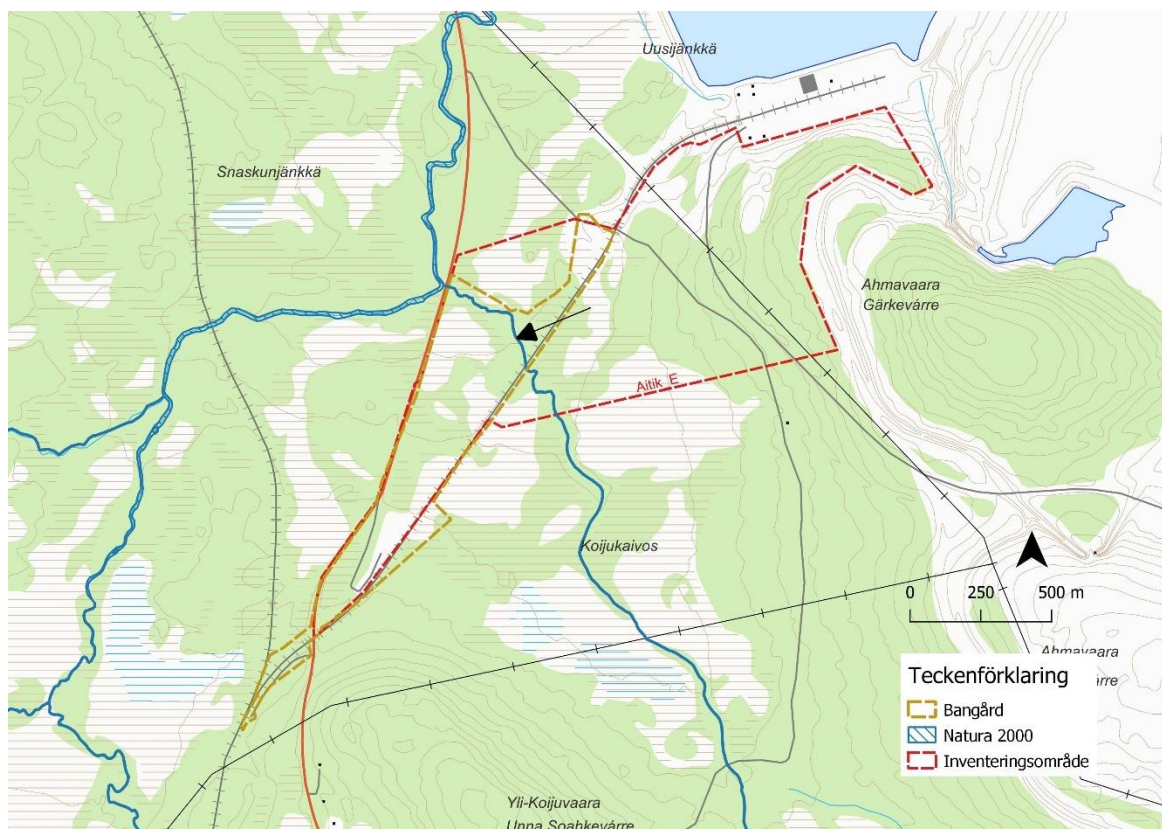
3.2.1 Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som i ett europeiskt perspektiv betraktas som särskilt skyddsvärda.

I EU finns ett art- och habitatdirektiv som är EU:s främsta styrmedel för att uppnå målen för Konventionen om biologisk mångfald (CBD) för att främja att den biologiska mångfalden och skydda hotade arter och livsmiljöer (habitat).

För att nå det målet ska alla EU-länder utse särskilda områden, så kallade Natura 2000-områden, som tillsammans ska bilda ett ekologiskt sammanhängande nätverk av livsmiljöer. Dessa områden innehåller arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. De åtgärder som är nödvändiga för att målsättningen ska kunna uppnås bör genomföras inom vart och ett av utsedda områden. (Naturvårdsverket 2022).

Inom inventeringsområdet finns ett vattendrag som är ett biflöde till Leipojoki, Koijuvaaranjoki. Vattendraget ingår i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem (SE0820430), se Figur 3.

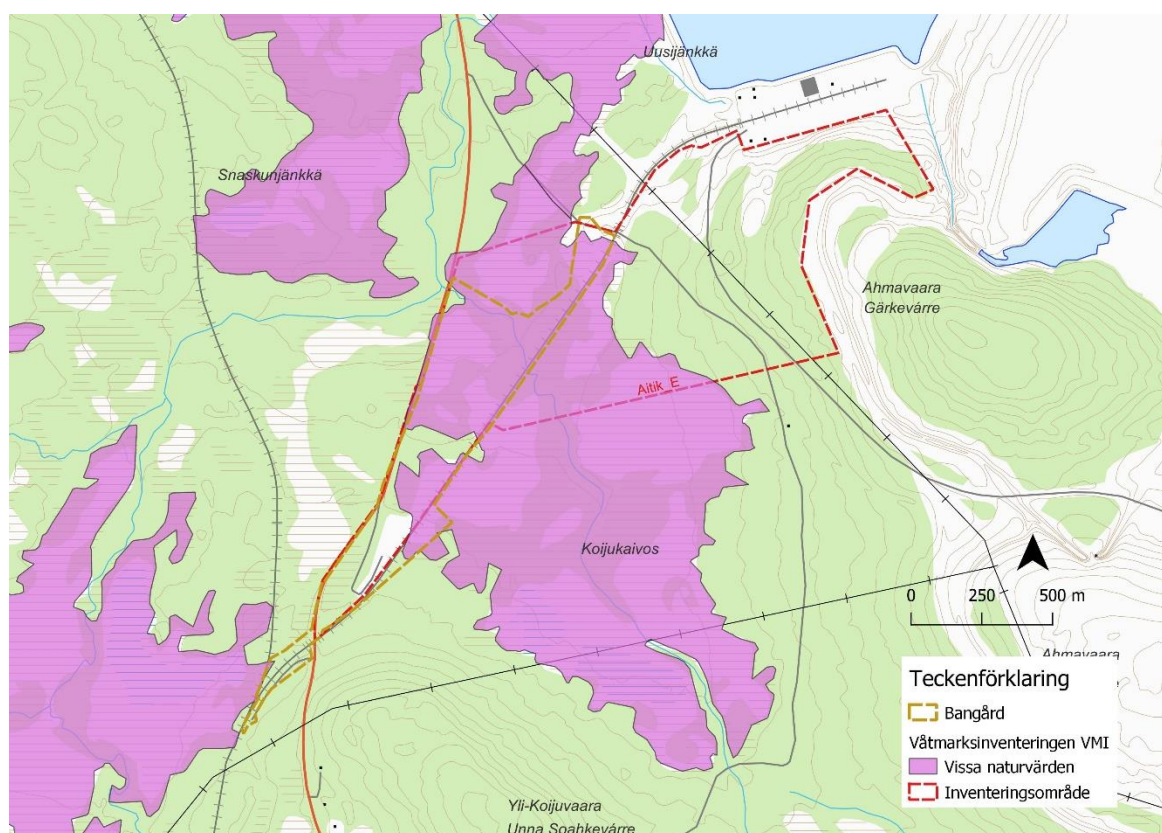
Figur 3. Ett vattendrag som ingår i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem förekommer i delområde E. på kartan är vattendraget markerat med svart pil.

3.3 Våtmarker

Våtmarksinventeringen (fortsättningsvis benämnd VMI) har nedom fjällen i Norrbottens län bedömt naturvärden på myrar och våtmarker större än 50 hektar (Naturvårdsverket

2009). De naturvärdeskriterier som använts av VMI var representation (olika myrtyper ska finnas representerade), storlek (ju större myr desto större chans för höga naturvärden), orördhet (avsaknad av mänsklig påverkan) och raritet (gällande både sällsynta/ovanliga myrtyper samt arter). Den slutgiltiga naturvärdesklassningen utmynnade i en fyrgradig skala från *låga naturvärden* (klass 4) till *mycket höga naturvärden* (klass 1).

Inom inventeringsområdet finns ett våtmarksobjekt som pekats ut inom VMI (Figur 3.1.), Kojukaivos, som omfattar betydande delar av inventeringsområdet. Det bedömdes ha *Vissa naturvärden*, klass 4 (Naturvårdsverket 2009).

Figur 3.1. Våtmarker med vissa naturvärden (klass 4) enligt VMI inom detaljplanen för ny bangård och inom eller i närheten av delområde Aitik E.

3.4 Naturvårdsarter

Begreppet naturvårdsarter omfattar olika naturvårdsrelevanta arter, till exempel skyddsklassade arter, fridlysta arter, Natura 2000-arter, rödlistade arter samt olika indikatorarter för naturvärden i specifika naturtyper, till exempel signalarter (Hallingbäck 2013).

Rödlistan är en bedömning och sammanställning över enskilda arters risk att dö ut i Sverige och ger en överblick över arternas tillstånd. Rödlistade arter innefattar både hotade arter och nära hotade arter, samt arter där kunskapsbrist råder (DD). Hotade arter är arter som av SLU Artdatabanken (2020) klassificerats som sårbara (VU), starkt hotade (EN) respektive akut hotade (CR). Arter som riskerar att bli hotade, men inte är det för tillfället,

klassificeras som nära hotade (NT). En art som inte är rödlistad klassificeras som livskraftig (LC) (Figur 3.2.).

Kunskapsbrist DD Data deficient	Nationellt utdöd RE Regionally Extinct	Hotade	Rödlistade
	Akut hotad CR Critically Endangered		
	Starkt hotad EN Endangered		
	Sårbar VU Vulnerable		
	Nära hotad NT Near Threatened		
	Livskraftig LC Least Concern		

Figur 3.2. Den svenska rödlistans kategorier, som används i föreliggande PM (modifierad efter SLU Artdatabanken 2020).

Rapporterade uppgifter avseende skyddsklassade arter, rödlistade arter, fridlysta arter och Natura 2000-arter har begärts ut från SLU Artdatabanken. Sökningen gjordes den 25 november 2022. Inga arter fanns vid detta tillfälle inrapporterade från inventeringsområdet.

4 Resultat av naturvärdesinventeringen

4.1 Allmän beskrivning av området

Inventeringsområdet utgörs till stor del av myr och skogsmark och i mindre utsträckning av industriytor, vägar, järnväg samt en kraftledningsgata. Topografiskt sett är området flackt bortsett från den östra delen som består av de svaga sluttningarna till höjden Ahmavaara.

I inventeringsområdets östra del förekommer övervägande 60-årig tallskog med en tydlig prägel av skogsbruk. I inventeringsområdets västra del förekommer i stor utsträckning opåverkad myrmark, sumpskog samt en liten bäck.

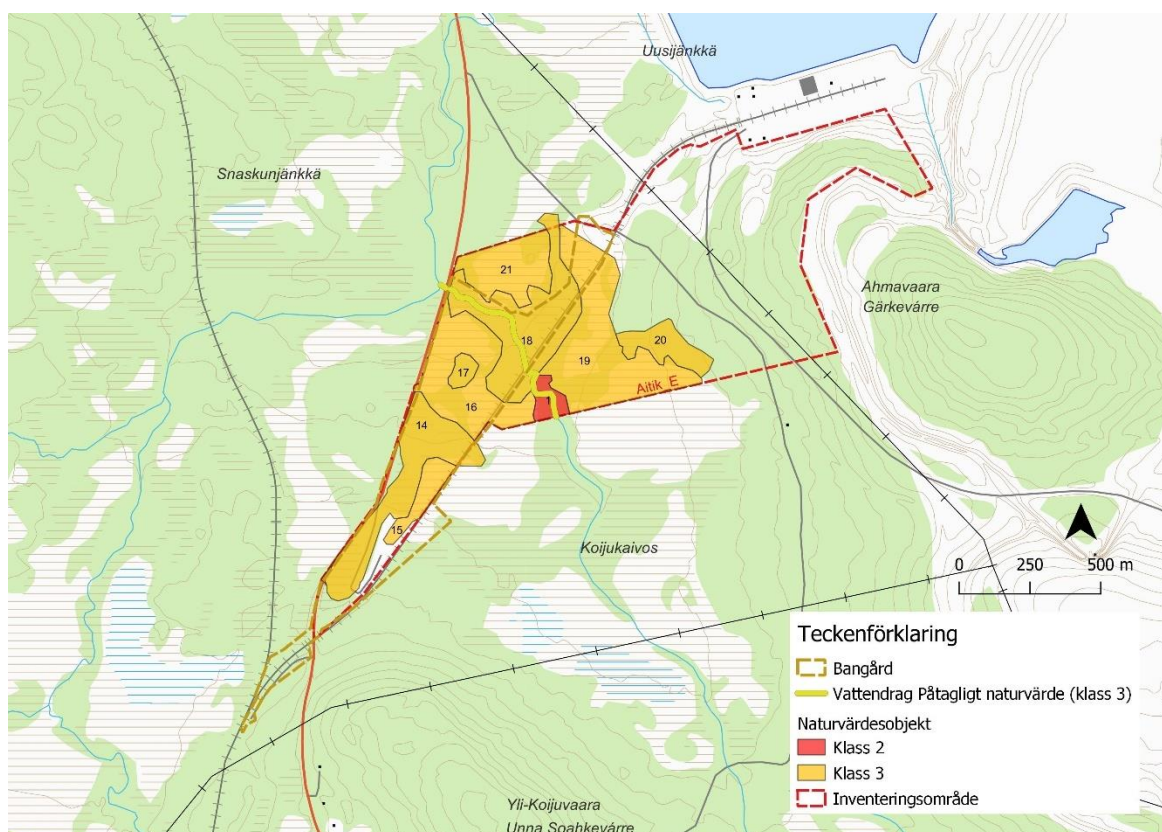
4.2 Inledning

Inom inventeringsområdet har nio naturvärdesobjekt avgränsats i form av polygoner samt ett naturvärdesobjekt i form av linjeobjekt (vattendrag), avgränsats (Figur 4.). Av dessa har ett naturvärdesobjekt klassats till *Högt naturvärde – Naturvärdesklass 2* medan resterande åtta har klassats till *Påtagligt naturvärde – Naturvärdesklass 3*.

Som del av bedömningarna ska förekommande Natura 2000-naturtyper noteras. Bedömning om skogsmark uppfyller de kriterier som krävs för att de ska utgöra Natura 2000-naturtypen Västlig taiga (9010) är en fråga om gränsdragning och speglar både ekologiska förutsättningar och mänsklig påverkan. Endast de mest orörda skogsbestånden i området har bedömts motivera sådan klassning och det förekommer skogar med vissa naturvärdeskvaliteter som inte bedömts motsvara Västlig tajga.

Vattendrag har fått preliminära bedömningar eftersom tillgängliga uppgifter avseende exempelvis vattenkvalitet och förekomster av akvatiska arter bedömts vara för få för att kunna göra en säker bedömning.

Inventeringsområdets gränser har i vissa fall lett till onaturliga avgränsningar av naturvärdesobjekt som i realiteten fortsätter utanför inventeringsområdets gränser, detta gäller särskilt myrmark. De små naturvärdesobjekt som endast i liten utsträckning fortsätter utanför inventeringsområdets gränser har avgränsats med sina naturliga gränser även där dessa går något utanför inventeringsområdet.

Figur 4. Naturvärdesobjekt som ligger inom inventeringsområde Aitik E och inom detaljplanen för ny Bangård.

4.3 Objekt med Högt naturvärde (naturvärdesklass 2)

Objekt 1

Biotop: Skog och träd (Granskog av frisk ristyp och gransumpskog i bäckmiljö).

Natura 2000-naturtyp Västlig taiga (9010).

Beskrivning Sumpgranskog som omgärdar ett litet vattendrag (linjeobjekt 101). Intill vattendraget förekommer tuvor av styltstarr och andra våtmarksväxter. Stora och gamla granar med riklig påväxt av hänglav växer längs bäcken. Ovan sänkan är marken torrare och där finns flera lågor och torrakor. Rödlistade arter i kategorin sårbar var taigaskinn^{VU} och av arter i kategorin nära hotad observerades granticka^{NT}, knotttrig blåslav^{NT}, garnlav^{NT} och gammelgransskål^{NT}.

Bedömning Inom objektet förekommer både värdeelement och rödlistade arter i kategorierna nära hotad (NT) och sårbar (VU), vilket ger *Påtagligt biotopvärde och Påtagligt artvärde*. En samlad bedömning av objektet är att det har ett *Högt naturvärde*.

4.4 Objekt med Påtagligt naturvärde (naturvärdesklass 3)

Objekt 14

Biotop: Skog och träd (Tall och granskog av frisk ristyp och gransumpskog).

Natura 2000-naturtyp -

Beskrivning: Tall och granskog med inslag av små kärr och gransumpskog. Det förekommer lågor, högstubbar och torrakor inom objektet. Flera rödlistade arter i kategorin nära hotad, såsom knottrig blåslav^{NT}, gammelgransskål^{NT}, och granticka^{NT}, noterades inom objektet (Figur 4.1.).

Bedömning: Objektet bedöms ha ett *Visst biotopvärde och Påtagligt artvärde* eftersom det finns flera värdeelement med enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald respektive flera rödlistade arter som är ovanliga i omgivande landskap. Det ger sammantaget ett *Påtagligt naturvärde*.

Objekt 15

Naturtyp (Biotop): Myr (Plant kärr – intermediärt kärr).

Natura 2000-naturtyp: Öppna mossar och kärr (7140).

Beskrivning: Ett plant kärr utan diken och med en naturlig och intakt vattenregim. Vanliga myrarter som vitmossor och olika arter starr förekommer.

Bedömning: En myr med naturlig variation av vattenregimen som är av positiv betydelse för biologisk mångfald motiverar ett *Påtagligt naturvärde*. Enstaka naturvårdsarter förekom vilket ger objektet ett *Visst artvärde*. Sammantaget har objektet ett *Påtagligt naturvärde*.

Objekt 16

Naturtyp (Biotop): Myr (Intermediärt strängflarkkärr, intermediärt plant kärr och skogskärr).

Natura 2000-naturtyp: Öppna mossar och kärr (7140) och skogsbevuxen myr (91D0).

Beskrivning: Ett kärr med strängar och flakar som är en del av ett större myrkomplex med en utbredning som sträcker sig utanför delområdets avgränsning. Det noterades inte några diken och myren bedömdes ha en intakt vattenregim. Vanliga myrarter som vitmossor och olika arter starr och gräs dominerar växligheten. I blöta partier finns olika bladmossor som korvskorpionmossa och röd skorpionmossa som indikerar mer mineralrika, intermediära, förhållanden. Delar av myren är bevuxen med träd och det har noterats värdeelement i form av död ved av torrakor och lågor. Ladlav^{NT} och granticka^{NT} var två arter i kategorin nära hotade som noterades inom objektet (Figur 4.1.).

Bedömning: En opåverkad myr ger ett *Påtagligt biotopvärde*. Förekomst av naturvårdsarter för Öppna mossar och kärr (7140) samt enstaka rödlistade arter ger objektet ett *Visst artvärde*. Sammantaget har objektet ett *Påtagligt naturvärde*.

Figur 4.1. Skogskärr i objekt 16.

Objekt 17

Naturtyp (Biotop): Skog och träd (Gransumpskog och granskog av fuktig ristyp).

Natura 2000-naturtyp Västlig taiga (9010).

Beskrivning Objektet utgörs av en skogsholme som är omgiven av myr. Granticka^{NT}, gammelgransskål^{NT}, garnlav^{NT}, violmussling^{NT} och knotttrig blåslav^{NT} observerades inom objektet.

Bedömning: En äldre gransumpskog med värdeelement i form av lågor och förekomst av rödlistade arter i kategorin nära hotad motiverar ett *Visst biotopvärde* respektive ett *Påtagligt artvärde*. Sammantaget bedöms objektet ha ett *Påtagligt naturvärde*.

Objekt 18

Naturtyp (Biotop): Skog och träd (Granskog av frisk ristyp, gransumpskog och skogskärr).

Natura 2000-naturtyp Skogsbevuxen myr (91D0).

Beskrivning: Grandominerad skog, men i de delar med skogskärr är det dominans av björkar. Inom objektet finns flera värdeelement som högstubbar och lågor. Granticka^{NT},

gammelgransskål^{NT}, violmussling^{NT} och knottrig blåslav^{NT} är fyra arter i kategorin nära hotad som observerats inom objektet.

Bedömning: Värdeelement i form av lågor och förekomst av flera rödlistade arter i kategorin nära hotad motiverar ett *Visst biotopvärde* respektive ett *Visst artvärde*. Sammantaget bedöms objektet ha ett *Påtagligt naturvärde*.

Objekt 19

Naturtyp (Biotop): Myr (Intermediära strängflark kärr, soligent kärr och skogskärr).

Natura 2000-naturtyp: Öppna mossar och kärr (7140) och Skogsbevuxen myr (91D0).

Beskrivning: Myren sluttar svagt från öster mot väster och består av flarkar och strängar, golv med vitmossor samt skogskärr och skogsholmar. Myren bedöms ha en naturligt varierad vattenregim eftersom inga diken observerats. Vanliga arter i flarkarna är korvskorpionmossa och blodkrokmossa. På strängarna växer vitmossorna trådstarr, blåtåtel, tuvsäv och snip. På delar av myren utan strängar och flarkar förekommer mycket av mässingmossa, blek skedmossa och vitmossor. I skogskärren förekom enstaka värdeelement som torrakor och gamla träd.

Objektet är en del av ett större myrkomplex som sträckte sig utanför avgränsningen för delområdet.

Bedömning: Inom objektet finns olika myrtyper och strukturer. Detta, samt att myren är opåverkad av diken, motiverar ett *Påtagligt biotopvärde*. Artobservationerna som indikerade intermediära förhållanden och förekomst av naturvårdsarter för Öppna mossar och kärr (7140) motiverar bedömningen att objektet har ett *Visst artvärde*. Sammantaget bedöms objektet ha ett *Påtagligt naturvärde*.

Objekt 20

Naturtyp (Biotop): Skog och träd. Myr (Granskog av frisk ristyp, skogskärr, intermediärt kärr).

Natura 2000-naturtyp: Skogsbevuxen myr (91D0), Öppna mossar och kärr (7140).

Beskrivning: En mosaik av granskog, skogskärr och små öppna kärr. Död ved och värdeelement förekommer i form av torrakor av tall, lågor och gamla träd av gran. Granticka^{NT} och gammelgransskål^{NT} är två arter i kategorin nära hotad som observerats inom objektet.

Bedömning: Värdeelement i form av lågor, gamla träd och torrakor och förekomst av två rödlistade arter i kategorin nära hotad motiverar ett *Visst biotopvärde* respektive ett *Visst artvärde*. Sammantaget bedöms objektet ha ett *Påtagligt naturvärde*.

Objekt 21

Naturtyp (Biotop): Myr (Intermediära strängflarkkärr och skogskärr).

Natura 2000-naturtyp: Öppna mossar och kärr (7140).

Beskrivning: På strängarna växer det vitmossor, mässingmossa, trådstarr, snip och tuvsäv och i flarkarna är det blött med en del torvslam, röd skorpionmossa och strängstarr. I den östra delen, med ett sammanhängande golv av mossor, observerades purpurvitmossa, guldspärrmossa, trådstarr, tuvsäv, snip och slätterblomma.

Bedömning: En myr med strukturer av strängar och flarkar och en vattenregim som har en naturlig variation motiverar ett *Påtagligt biotopvärde*. Förekomst av naturvårdsarter för Öppna mossor och kärr (7140) motiverar bedömningen att objektet har ett *Visst artvärde*. Sammantaget bedöms objektet ha ett *Påtagligt naturvärde*.

Objekt 101

Naturtyp (biotop) Vattendrag.

Natura 2000-naturtyp. Mindre vattendrag (3260).

Beskrivning: En skogsbäck som var mellan två och tre meter bred med naturligt vattenflöde och ett bottensubstrat av sand, grus och sten. På några ställen låg död ved av barrträd och lövträd i vattnet. Elfiske i vattendraget år 2006 har visat på glesa bestånd av öring och simpa (SLU 2022).

Bedömning: Ett mindre vattendrag med ett generellt sett opåverkat flöde ger *Påtagligt biotopvärde*. Förekomst av en gles population av laxartad fisk ger *Visst artvärde*. Då begränsade undersökningar gjorts av akvatiska artförekomster i bäcken är bedömningen preliminär. Sammantaget visar den preliminära bedömningen på ett *Påtagligt naturvärde*.

5 Resultat fågelinventeringen

5.1 Allmän beskrivning av fågelfaunan i delområde E

Totalt noterades 23 arter vid inventeringen 2022. En art (Hussvala) bedöms som sårbar (VU), sju arter bedöms som nära hotade (NT), 15 arter bedöms som livskraftiga (LC) och en art (Grönben) finns upptagen i Artskyddsförordningens bilaga 1 (Tabell 3). (Artdatabanken 2020).

Tabell 3. Tabellen redovisar noterade fågelarter vid häckfågelinventeringen 2022.

- I kolumn 2 anges Möjlig häckning om en fågelart observerats en gång vid en punkt med bedömt häckningskriterium: 17–20.
- I kolumn 3 anges Trolig häckning om en fågelart observerats vid två tillfällen vid ungefär samma punkt med bedömt häckningskriterium 13–16.
- I kolumn 4 anges Säker häckning om en fågelart observerats vid tre tillfällen vid ungefär samma punkt samt antalet observationer med bedömt häckningskriterium 1–12.
- För de arter som är rödlistade markeras kategoritillhörigheten med NT (nära hotad), VU (sårbar) eller EN (starkt hotad) CR (akut hotad). Fridlysta arter enligt 4 § i artskyddsförordningen anges med förkortningen 4 § och om arten även är upptagen i bilaga 1 (fågeldirektivet) anges det med förkortningen B1.

Artnamn	Rödlistad	Skyddsstatus	Säker Häckning	Trolig häckning	Möjlig häckning
Bergfink	Livskraftig (LC)	4 §	0	4	13
Björkrast	Nära hotad (NT)	4 §	0	0	1
Bofink	Livskraftig (LC)	4 §	0	1	5
Buskskvätta	Nära hotad (NT)	4 §	0	0	1
Domherre	Livskraftig (LC)	4 §	0	0	2
Enkelbeckasin	Livskraftig (LC)	4 §	0	1	0
Gluttsnäppa	Livskraftig (LC)	4 §	0	0	1
Gråsiska	Livskraftig (LC)	4 §	0	4	7
Grönben	Livskraftig (LC)	4 § b1	0	2	1
Grönsiska	Livskraftig (LC)	4 §	0	6	8
Gulärta	Livskraftig (LC)	4 §	0	4	2
Gök	Livskraftig (LC)	4 §	0	0	1
Hussvala	Sårbar (VU)	4 §	0	0	1
Kråka	Nära hotad (NT)	4 §	0	0	1
Lövsångare	Livskraftig (LC)	4 §	0	10	15
Rödstart	Livskraftig (LC)	4 §	0	1	0
Rödvingetrast	Nära hotad (NT)	4 §	0	1	2
Skata	Livskraftig (LC)	4 §	0	0	1
Sävparv	Nära hotad (NT)	4 §	0	0	1
Talltita	Nära hotad (NT)	4 §	0	1	0
Taltrast	Livskraftig (LC)	4 §	0	1	5
Trädpiplärka	Livskraftig (LC)	4 §	0	3	1
Videsparv	Nära hotad (NT)	4 §	1	2	1

6 Kommentarer av ett urval av observerade arter

Följande urval baseras på observerade arter inom delområde E, som är fridlysta enligt 4 § i artskyddsförordningens och ingår förordningens bilaga 1, rödlistade arter (Artdatabanken 2020) eller arter som minskat med 50 procent under perioden 1980–2018 enligt svensk fågeltaxering. Observationerna redovisas för hela delområde Aitik E och inte endast inom detaljplanerat område för ny bangård. Även om observationen gjordes utanför detaljplanerat området kan deras revir nästan helt eller åtminstone delvis vara inom detaljplanen för ny bangård och kan därför komma att påverkas då naturmiljön förändras. Artpresentationerna är från artutredningen (Pelagia 2023 B) som följde på naturvärdesrapporten av Aitiks industriområde (Pelagia 2023 A). Procentalet anges med * om den är statistiskt säkerställd och med (NS) om att ingen statistiskt säker förändring kan påvisas (Sveriges fåglar 2022).

Björktrast

Ekologi och status

Björktrast (*Turdus pilaris*) häckar i skogar, ofta i anslutning till odlad mark, i parker och trädgårdar. Den förekommer över hela landet.

Björktrast är rödlistad som nära hotad (NT) (Artdatabanken 2022). En minskning pågår eller förväntas pågå. Minskningen avser antalet reproduktiva individer. Minskningstakten har uppgått till 53 procent* under perioden 2002 till 2021 (Sveriges fåglar 2022). Den pågående minskningen sker från mycket höga antal. Antalet par nationellt uppskattades år 2018 till 594 000 (Sveriges fåglar 2022).

Orsakerna till att björktrasten minskar nationellt är inte kända. Även i Danmark har populationen en trend som liknar den i Sverige och en spekulation om orsaken till minskningen är att björktrasten i Danmark missgynnas av klimatförändringar. Dess utbredning i Europa är nordlig, vilket pekar mot att den är anpassad till en häckningsmiljö med lägre medeltemperatur än vad som nu gäller i södra Skandinavien (Birdlife Sverige 2022).

På regional nivå uppskattades 2012 att det fanns 45 000 par och minskningen har under perioden 2012 till 2021 varit 32 procent* för landet som helhet. Det innebär att populationen har minskat till cirka 31 000 par regionalt till och med 2021 under förutsättning att minskningen varit lika stor i Lule lappmark som den nationella siffran visar.

På lokal nivå har rapporteringen till Artportalen av björktrast med häckningskriterier *säker häckning* och *trolig häckning* varierat mellan en och 24 rapporter årligen. De senaste sex åren har rapporteringen varit stabil, och omfattat tre till fyra rapporter per år. Det skulle kunna tolkas som att populationen har en negativ utveckling även lokalt, men underlaget är för litet för att dra en säker slutsats. Björktrasten är förmodligen underrapporterad i Gällivare. Det är en allmän art i Norrbottens län, men antalet rapporter till Artportalen speglar inte detta.

Risk för påverkan

En björktrast observerades vid ett tillfälle, med lägsta häckningskriterium, inom detaljplanerat område för ny bangård, (Figur 6.1). En ny bangård skulle innebära att skog och mark tas i anspråk och inte längre kan nyttjas som livsmiljö av björktrasten.

Konsekvens för bevarandestatus

Björktrast är trots pågående populationsminskning fortsatt en vanlig art. En sådan störning som i det här fallet skulle kunna medföra påverkan på ett häckande par bedöms inte medföra någon påverkan på artens bevarandestatus på lokal, regional eller nationell nivå.

Buskskvätta

Ekologi och status

Buskskvätta (*Saxicola rubetra*) häckar på ängs- och hedmark, kalhyggen, dikesrenar och glest bevuxna myrar. Den förekommer över hela landet och är bedömd som nära hotad (NT) (Artdatabanken 2020).

På nationell nivå sker en minskning av populationen. Minskningen avser antalet reproduktiva individer (Artdatabanken 2022) och har uppgått till 26 procent* under perioden 2002 till 2021. År 2018 uppskattades antalet par till 215 000 på nationell nivå (Sveriges fåglar 2022).

På regional nivå uppskattades år 2012 att det fanns 12 000 par (Fåglar i Sverige 2012) och minskningen har under perioden 2012 till 2021 varit tre procent (NS) för landet som helhet (Sveriges fåglar 2022). Det innebär att populationen beräknas ha minskat till cirka 11 600 par regionalt till och med år 2021 under förutsättning att minskningen varit lika stor i Lule lappmark som den varit på nationell nivå.

På lokal nivå visar rapporterna med filtrering på häckningskriterierna *säker häckning*, *trolig häckning* och *möjlig häckning* på en negativ utveckling inom Gällivare kommun, men underlaget är litet och arten måste anses som underrapporterad. Slutsatsen om trendriktningen på lokal nivå bedöms därför som osäker.

Risk för påverkan

En observation av buskskvätta gjordes inom inventeringsområde E (Figur 6.1). Platsen berörs inte av detaljplanen för ny bangård.

Enkelbeckasin

Förekomst och status

Enkelbeckasin (*Gallinago gallinago*) är en vadarfågel som häckar på blöta myrar och stränder över hela landet. Den är rödlistad som livskraftig (LC) (Artdatabanken 2020), men bedöms ha minskat med mer än 50 procent sedan 1980 på nationell nivå utifrån trenddata från punktrutter (Green, Haas & Lindström 2022).

På nationell nivå uppskattades antalet par till 160 000 år 2018 och hade minskat med sju procent (NS) under perioden 2002–2021 (Sveriges fåglar 2022).

På regional nivå uppskattades populationen till 22 000 par (Fåglar i Sverige 2012) och under perioden 2012–2021 har populationen varit stabil på nationell nivå (noll procent NS).

Det betyder att det 2021 fanns 22 000 par enkelbeckasiner regionalt under förutsättning att populationen varit stabil även för Lule lappmark.

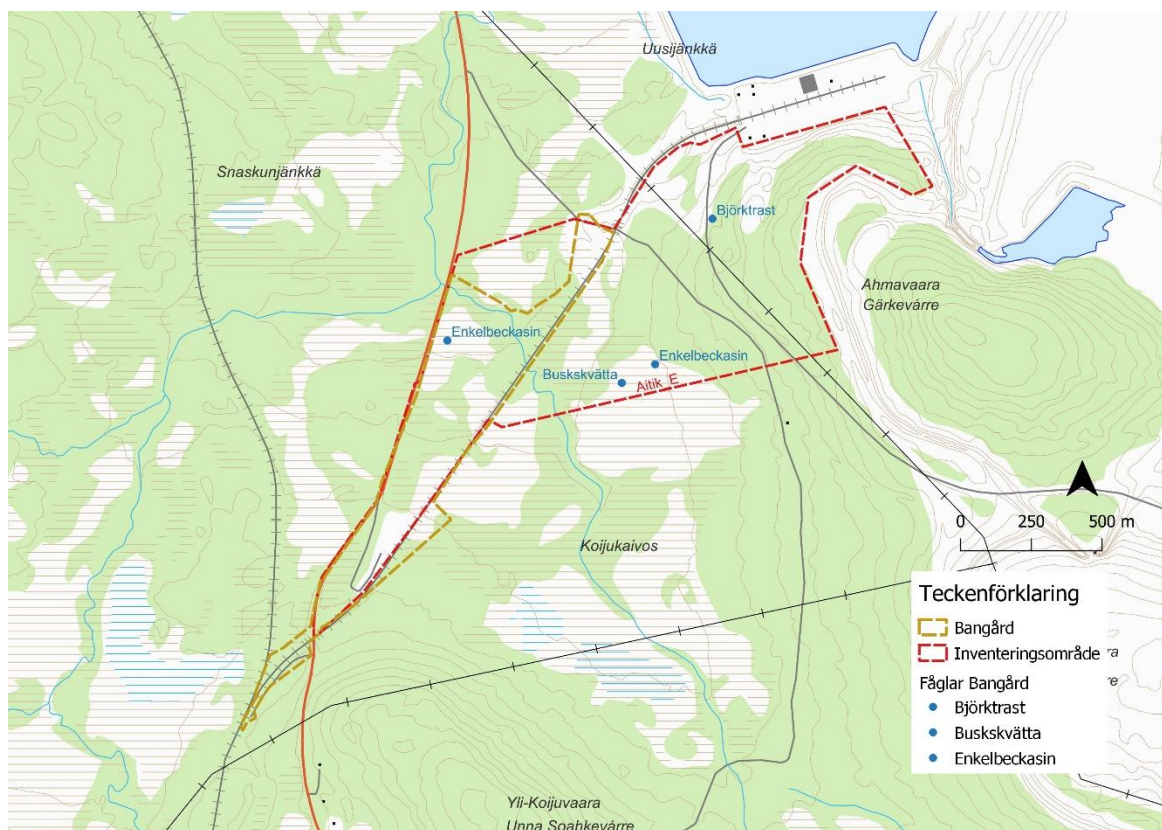
På lokal nivå visar rapporterna till Artportalen, med filtrering på häckningskriterierna *säker häckning*, *trolig häckning* och *möjlig häckning*, på en variation mellan åtta och 63 rapporter per år inom Gällivare kommun, men det vanliga är cirka 20 till 30 rapporter per år. Bedömningen är att det är ganska stabilt med rapporter år för år, vilket är en indikation på att populationen är stabil. Underlaget är dock litet och slutsatsen om trendriktningen på lokal nivå måste därför bedömas som osäker.

Risk för påverkan

Två observationer av enkelbeckasin har gjorts inom inventeringsområde E, vilket skulle kunna motsvara ett eller två möjliga revir i området. Båda alternativa lokaliseringar för bangården skulle kunna medföra påverkan på livsmiljöer för enkelbeckasin, men särskilt gäller detta Alternativ B som tangerar en av de observationer som gjorts av arten (Figur 6.1).

Konsekvenser och bevarandestatus

Ett revir, möjligen två, kan påverkas av planerade åtgärder för en ny bangård. I relation till populationens storlek bedöms det dock inte påverka populationen på nationell, regional eller lokal nivå.

Figur 6.1. Observationer av björktrast, buskskvätta och enkelbeckasin inom delområde Aitik E.

Grönben

Förekomst och status

Grönbena (*Tringa glareola*) häckar på myrar, sankar sjöar och älvstränder över hela landet. Den är bedömd som livskraftig (LC) (Artdatabanken 2020) och listad i bilaga 1 till artskyddsförordningen.

Det finns små tecken på nationella populationsförändringar på två procent (NS) för grönbena under perioden 2002 till 2021. Från och med 2012 till 2021 har det varit en större minskning, 21 procent, som är statistiskt säkerställd (Sveriges fåglar 2022). Antalet par i Sverige uppskattades år 2018 till 130 000 (Sveriges fåglar 2022).

På regional nivå uppskattades år 2012 att det fanns 80 000 par (Fåglar i Sverige 2012) och minskningen har under perioden 2012 till 2021 varit 21 procent* för landet som helhet (Sveriges fåglar 2022). Det innebär att populationen beräknas ha minskat till cirka 63 000 par regionalt till och med 2021 under förutsättning att minskningen varit lika stor i Lule lappmark som den nationella siffran visar.

Under perioden 2002 till 2022 har antalet rapporter på lokal nivå, med häckningskriterium *säkerställd häckning* och *trolig häckning*, varierat mellan en och 40 rapporter, med toppår 2004, 2008 och 2011. Från och med år 2012 till 2022 är det mindre variation och det årliga antalet rapporter har legat stabilt kring fem till tolv rapporter. Det är sammanfattningsvis svårt att göra någon bedömning av trender för grönbena på lokal nivå med rapporter till Artportalen som underlag.

Risk för påverkan

Två troliga häckningar och en möjlig häckning gjordes av grönbena inom inventeringsområde E, cirka 30 till 400 meter från det detaljplanerade området för ny bangård. Det måste anses om fullt möjligt att de par grönbenor som förekom inom inventeringsområde Aitik E har en del av sina revir inom området för detaljplanen (Figur 6.2).

Konsekvenser och bevarandestatus

Totalt kan två par grönbenor samt eventuellt ytterligare något par komma att påverkas av den nya bangården.

Gulspurv

Ekologi och status

Gulspurv (*Emberiza citrinella*) häckar i olika öppna miljöer som skogsbryn och buskmarker, särskilt i anslutning till odlad mark, kraftledningsgator samt på hyggen. Den förekommer över hela landet med undantag av fjällen och är bedömd som nära hotad (NT) (Artdatabanken 2020).

En minskning av populationen pågår eller förväntas ske. Minskningen avser antalet reproduktiva individer. Orsakerna till minskningen är okända, men kan ha att göra med rationalisering och ändrade brukningsmetoder inom jordbruket. Minskningen har varit 48 procent* under perioden 2002 till 2021 (Sveriges fåglar 2022). Gulspurv är bedömd i kategorin nära hotad (NT) efter att vid den förra rödlistningen ha bedömts som sårbar (VU) (Artdatabanken 2020).

Antalet par i Sverige uppskattades år 2018 till 533 000 (Sveriges fåglar 2022).

År 2012 uppskattades populationen i Lule lappmark till 3 000 par (Fåglar i Sverige 2012). Minskningen har varit 20 procent* de senaste tio åren (Sveriges fåglar 2022). Populationen i Lule lappmark skulle därmed vara cirka 2 400 par.

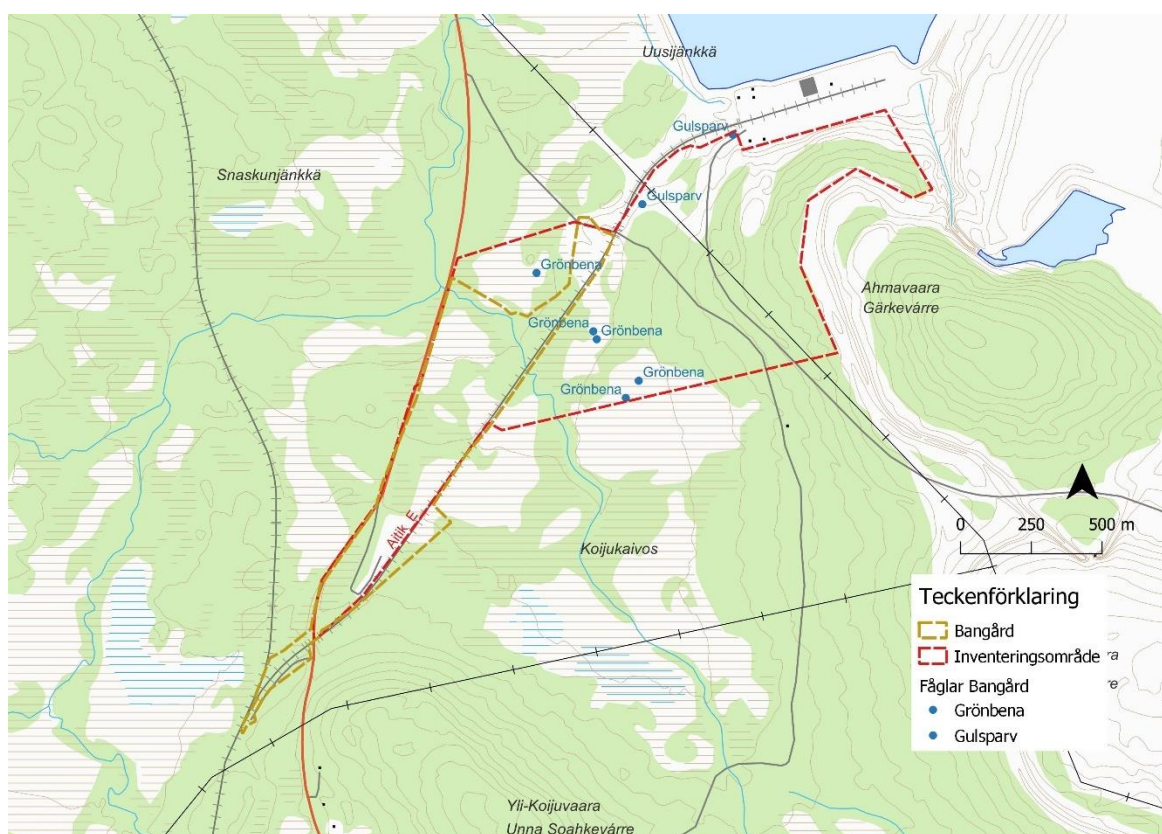
På lokal nivå visar rapporterna till Artportalen, med filtrering på häckningskriterierna *säker häckning*, *trolig häckning* och *möjlig häckning*, på en ökning av antalet rapporter inom Gällivare kommun, vilket är en indikation på att populationen ökar. Underlaget är dock litet och slutsatsen måste därför bedömas som osäker.

Risk för påverkan

Gulsparv är observerad på två platser inom inventeringsområdet (Figur 6.2). Det rör sig i båda fallen om sjungande hanar som markerar revir.

Konsekvens för bevarandestatus

Gulsparv är en förhållandevis vanlig fågel i Gällivare kommun, även om den i skogslandet kan ha lägre tätheter jämfört med i jordbruksmarker. Den nya bangården bedöms inte påverka den lokala populationen.

Figur 6.2. Observationer av grönbena och gulsparv inom inventeringsområde Aitik E.

Gulärta (underarter nordlig gulärta)

Ekologi och status

Gulärta (*Motacilla flava*) förekommer i två underarter i Sverige: sydlig gulärta (*ssp flava*) och nordlig gulärta (*ssp thunbergi*). Nordlig gulärta förekommer och häckar i fuktiga öppna miljöer som på myrar eller hedar och även på hyggen. Den är kategoriserad som livskraftig (LC) (Artdatabanken 2022). Underarten bedöms ha minskat med mer än 50

procent sedan 1980 på nationell nivå utifrån trenddata från punktrutter (Green, Haas & Lindström 2022).

På nationell nivå har populationen av den nordliga underarten minskat med tre procent (NS) under perioden 2002–2020 och år 2018 uppskattades populationen till 414 000 par (Sveriges fåglar 2022).

På regional nivå uppskattades populationen till 75 000 par (Fåglar i Sverige 2012) och de senaste tio åren (2012–2022) har den ökat med 24 procent* nationellt. Under förutsättning att ökningen för Lule lappmark varit lika stor som nationellt, beräknas populationen till 93 000 par 2021.

På lokal nivå visar rapporterna till Artportalen en variation mellan tio och 94 rapporter per år, men från och med år 2009 var rapporternas antal mellan 30 och 40 per år vilket kan indikera på en ganska stabil population. Underlaget är dock litet och slutsatsen måste anses som något osäker.

Risk för påverkan

Inom inventeringsområde E gjordes sex observationer av nio gulärlor. Bedömningen är att den fanns fyra troliga häckningar och två möjliga häckningar. Två troliga häckningar och därmed två revir låg inom detaljplanen för ny bangård (Figur 6.3).

Konsekvenser och bevarandestatus

Bedömningen är att två par och deras revir kan komma att påverkas av planerad ny bangård.

Gök

Ekologi och status

Gök (*Cuculus canorus*), förekommer över hela landet i flera olika biotoper som löv- och barrskogar, fjällhedar med mera. Den är kategoriserad som livskraftig (LC) (Artdatabanken 2022). Gökpopulationen bedöms ha minskat med mer än 50 procent sedan 1980 på nationell nivå utifrån trenddata baserat på punktrutter (Green, Haas & Lindström 2022).

På nationell nivå har population av gök minskat med fyra procent (NS) under perioden 2002–2020 och under perioden 2002–2021 minskade populationen med fem procent (NS). År 2018 uppskattades populationen till 67 000 par (Sveriges fåglar 2022).

På regional nivå uppskattades populationen till 5 800 par år 2012 (Fåglar i Sverige 2012) och de senaste tio åren (2012–2022) har den minskat med fem procent (NS). Under förutsättning att ökningen för Lule lappmark varit lika stor som nationellt, beräknas populationen till cirka 5 500 par år 2021 i Lule lappmark.

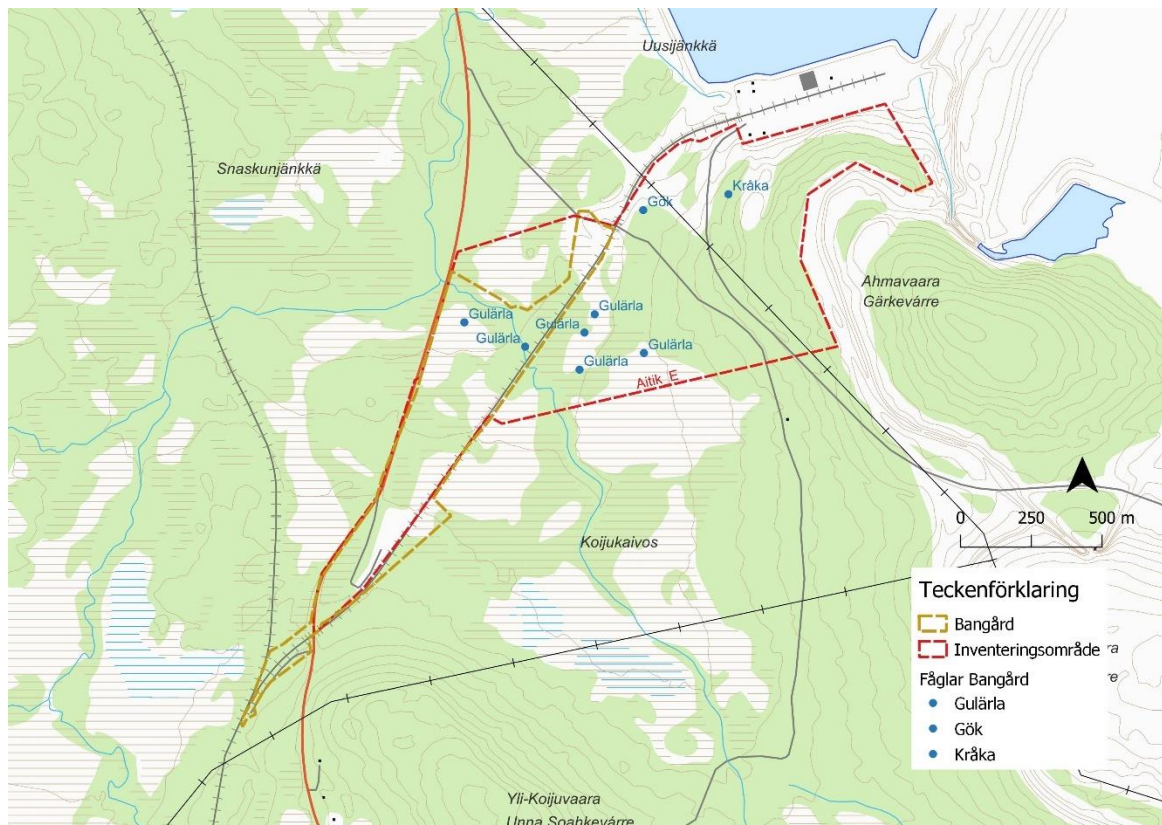
På lokal nivå visar rapporterna till Artportalen en variation mellan nio och 97 rapporter per år under perioden 2002–2022. Från och med 2009 var rapporternas antal mellan 25 och 45 per år i stora drag, med någon avvikelse enstaka år, vilket kan indikera en ganska stabil population. Underlaget är dock litet och slutsatsen måste anses som något osäker.

Risk för påverkan

Inom inventeringsområde E har det gjorts en observation av gök som bedömdes som möjlig häckning av ett par utanför detaljplanen för ny bangård (Figur 6.3).

Konsekvenser och bevarandestatus

Bedömningen är att sannolikheten är låg att gökparet kommer att påverkas negativt om detaljplanen för ny bangård genomförs.

Figur 6.3. Observationer av gulärla, gök och gråkråka (kråka) inom inventeringsområdet Aitik E.

Rödvingetrast

Ekologi och status

Rödvingetrast (*Turdus iliacus*) förekommer och häckar i alla typer av skogsmark. Arten är bedömd som nära hotad (NT) (Artdatabanken 2022).

På nationell nivå har populationen minskat med 42 procent under perioden 2002 till 2021. De senaste tio åren har minskningen bromsat in och i stället börjat öka med tre procent (NS). Antalet par uppskattades år 2018 till 797 000 (Sveriges fåglar (2022)).

På regional nivå uppskattades 2012 att det fanns 90 000 par (Fåglar i Sverige 2012). Populationen har ökat svagt under perioden 2012 till 2021 med tre procent (NS) för landet som helhet (Sveriges fåglar 2022). Det innebär att populationen har ökat regionalt till cirka 93 000 par till och med 2021 under förutsättning att minskningen varit lika stor i Lule lappmark som den nationella siffran visar.

På lokal nivå finns det under perioden 2004 till 2020 en minskning av antalet rapporter till Artportalen och därmed antalet observationer, vid vilka man har registrerat *säker häckning*

och *trolig häckning*. Antalet rapporter per år är dock bara sju eller färre. Underlaget är därmed för litet för att kunna göra en god bedömning avseende huruvida den lokala populationen är minskande, stabil eller ökande.

Risk för påverkan

Rödvingetrast observerades på fyra platser inom inventeringsområde Aitik E (Figur 6.4) och bedömningen var en *trolig häckning* och två möjliga häckningar. En möjlig häckning ligger inom detaljplanen för ny bangård och kan komma att påverkas av kommande åtgärder. Övriga rödvingetrastar är observerade utanför detaljplaneområdet och livsmiljön kan eventuellt bli påverkat av den nya bangården till viss del.

Konsekvenser och bevarandestatus

Totalt är det som mest fyra par rödvingetrastar och ett möjligt revir som berörs av ny bangård och som kommer att gå förlorade. Detta bedöms inte påverka artens bevarandestatus, vare sig nationellt, regionalt eller lokalt.

Sävspurv

Ekologi och status

Sävspurv (*Emberiza schoeniclus*) häckar i busksnår och bladvassbälten vid sjöar, dammar och vattendrag samt i buskrika sumpmarker. Den har minskat kontinuerligt sedan 1980-talet och orsaken till detta är okänd. Under perioden 2002 till 2021 har populationen minskat med 17 procent*. Utvecklingen har vänt de senaste tio åren och trenden är i stället ökande med 46 procent*. Antalet par uppskattades år 2018 till 318 000 (Sveriges fåglar 2022).

På regional nivå uppskattades 2012 att det fanns 40 000 par (Fåglar i Sverige 2012). Populationen har ökat under perioden 2012 till 2021 med 46 procent* för landet som helhet (Sveriges fåglar 2022). Det innebär att populationen beräknas ha ökat till cirka 58 000 par regionalt till och med år 2021, under förutsättning att ökningen varit lika stor i Lule lappmark som den nationella siffran visar.

Antalet rapporter på lokal nivå, som under perioden 2002 till 2022 har registrerat häckningskriterium *säker häckning* och *trolig häckning*, har varierat mellan en och 19 respektive år. År 2004 och 2008 registrerades 19 respektive 14 rapporter, övriga år varierar antalet mellan en och sex rapporter. Med undantag för toppåren är antalet rapporter på en stabil, men mycket låg nivå. Rapporterna kan därför inte ligga till grund för en säker bedömning avseende huruvida den lokala populationen är minskande, stabil eller ökande.

Risk för påverkan

Sävspurv observerades vid en plats inom inventeringsområdet Aitik E och detaljplaneområdet med en sjungande hane som markerade revir (Figur 6.4.).

Konsekvenser och bevarandestatus

Det kan inte uteslutas att den planerade bangården kan påverka livsmiljön för ett par sävsparvar. I relation till hur många par det finns i landet och i Luleå lappmark bedöms dock inte bevarandestatusen påverkas nationellt eller regionalt. Underlaget för populationens storlek lokalt är för osäkert, men en bedömning är att sävsparv är en relativt vanlig fågel och om fyra par försvinner kommer det med största sannolikhet inte påverka bevarandestatusen på lokal nivå heller.

Talltita

Ekologi och status

Talltita (*Poecile montanus*) förekommer i barrskogar och i blandskogar inom i stort sett hela landet, med undantag för Öland, Gotland och södra Skåne.

Arten har nationellt minskat under perioden 2002 till 2021 med 36 procent* och de senaste tio åren har minskningen uppgått till 40 procent* och uppnått kriteriet för nära hotad (NT). Antalet par uppskattades år 2018 till 542 000 (Sveriges fåglar 2022).

På regional nivå uppskattades 2012 att det fanns 57 000 par (Fåglar i Sverige 2012) och minskningen har under perioden 2012 till 2021 varit 40 procent* för landet som helhet (Sveriges fåglar 2022). Det innebär att populationen beräknas ha minskat regionalt till cirka 34 000 par till och med 2021, under förutsättning att minskningen varit lika stor i Lule lappmark som den nationella siffran visar.

Antalet rapporter på lokal nivå, som under perioden 2004 till 2022 har registrerat häckningskriterium *säker häckning* och *trolig häckning*, har varierat mellan en och åtta per år. Antalet rapporter avtog under perioden 2013 till 2022. Underlaget är litet och det finns därmed skäl att tro att arten är underrapporterad eftersom det är en relativt vanlig art. Det är därmed svårt att utifrån rapporter till Artportalen bedöma om den lokala populationen är minskande, stabil eller ökande.

Risk för påverkan

En talltita observerades på en plats inom inventerade området Aitik E, men utanför detaljplaneområdet och observationen bedömdes som trolig häckning (Figur 6.4).

Konsekvenser och bevarandestatus

Reviret för den observerade talltitan låg troligen helt utanför det område som kommer att tas i anspråk av den nya bangården och populationen kommer knappast påverkas vare sig lokalt, regionalt eller nationellt.

Videsparv

Ekologi och status

Videsparv (*Emberiza rustica*) är en sumpskogsart och den viktigaste häckningsbiotopen utgörs av lövrik sumpgranskog med ett rikt fåltskikt av olika starr- och fräkenarter samt riklig förekomst av olika låga ris. Utbredningsområdet är hela taigan till Sibirien. Den är rödlistad i kategorin nära hotad (NT).

Trenden nationellt var under lång tid dramatiskt negativ och mycket oroande med en minskning på 23 procent (NS) de senaste 20 åren, men de senaste tio åren har trenden glädjande nog vänt på ett ganska dramatiskt sätt (Green Haas & Lindström 2021). I stället ökar nu populationen med 71 procent* (Sveriges fåglar 2022). Antalet par uppskattades år 2018 till 34 000 (Sveriges fåglar 2022).

På regional nivå uppskattades år 2012 att det fanns 8 000 par (Fåglar i Sverige 2012) och populationen har ökat under perioden 2012 till 2021 med 71 procent* för landet som helhet (Sveriges fåglar 2022). Det innebär att populationen beräknas ha ökat regionalt till cirka 14 000 par till och med 2021 under förutsättning att ökningen varit lika stor i Lule lappmark som den nationella siffran visar.

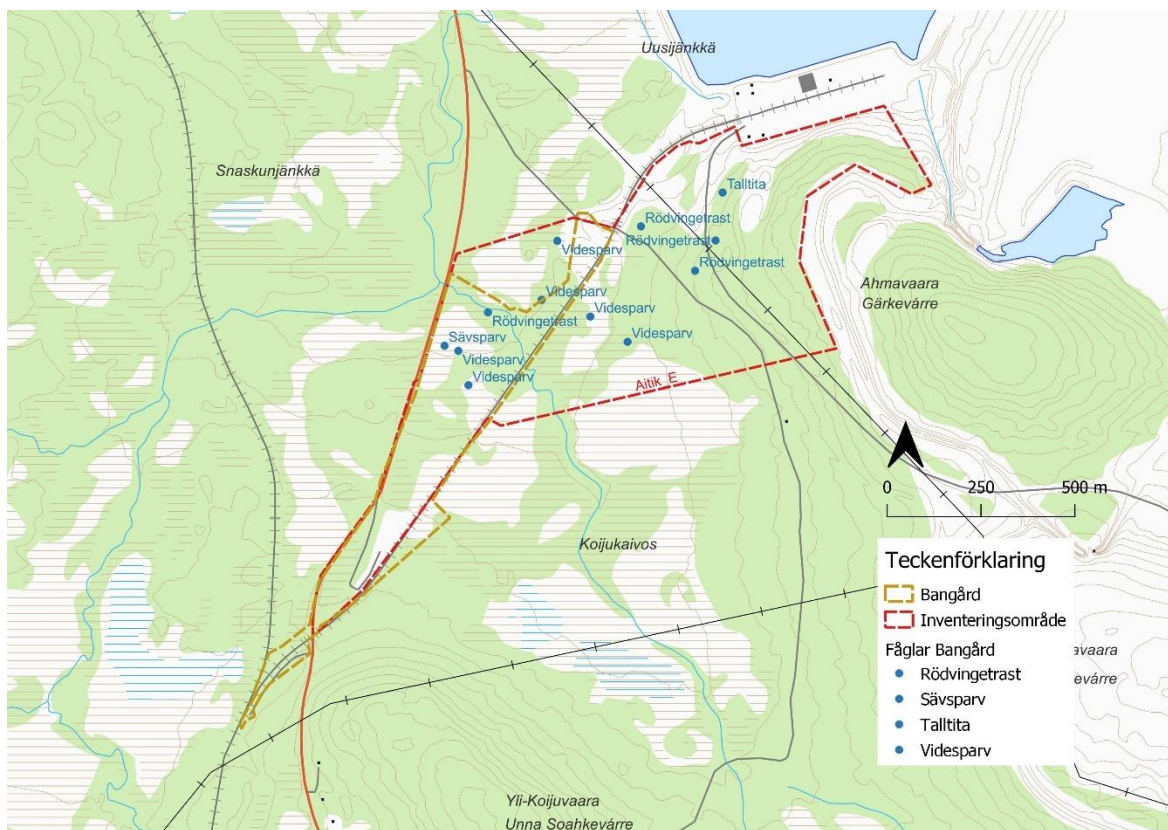
Antalet rapporter och därmed också observationer på lokal nivå, som under perioden 2002 till 2022 har registrerat häckningskriterium *säker häckning* och *trolig häckning*, har varierat mellan en och tio respektive år. Variationen är regelbunden, med en uppgång var sjätte år följt av en nedgång till endast en eller två rapporter per år de kommande fem åren. Antalet rapporter måste anses vara för litet för att med säkerhet kunna bedöma huruvida den lokala populationen är ökande, stabil eller minskande.

Risk för påverkan

Fem videsparvar observerades på fyra platser (Figur 6.4). En säker häckning, två troliga häckningar samt en möjlig häckning konstaterades inom inventeringsområde Aitik E. Den säkra häckningen låg nära avgränsningen för detaljplanen och reviret bedömdes delvis vara innanför. Bedömningen var att upp till tre revir kan påverkas av en ny bangård.

Konsekvenser och bevarandestatus

Tre revir och livsmiljöer för tre par videsparvar kan komma att störas och gå förlorade på grund av planerade åtgärder, men i relation till antalet par nationellt, regionalt och lokalt bedöms det inte få någon påverkan på videsparvens bevarandestatus.

Figur 6.4. Observationer av rödvingetrast, sävsparv, talltita och videsparv inom inventeringsområdet Aitik E.

7 Referenser

Artdatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. [SLU Artdatabanken. www.artdatabanken.se/var-verksamhet/rodlistning/](http://www.artdatabanken.se/var-verksamhet/rodlistning/)

Artportalen 2022. Rapportsystem för växter, djur och svampar. <http://www.artportalen.se>. 2021-09-21

Hallingbäck, T. (red.) 2013. Naturvårdsarter. ArtDatabanken SLU. Uppsala.

Naturvårdsverket 2022. Kartverktyget Skyddad natur. [Skyddad natur \(naturvardsverket.se\)](http://www.naturvardsverket.se)

Naturvårdsverket 2009. Våtmarksinventeringen. resultat från 25 års inventeringar. Nationell slutrapport för våtmarksinventeringen (VMI) i Sverige. Rapport 5925.

Pelagia 2023 A. Naturvärdesinventering inom Aitiks industriområde

Pelagia 2023 B. Artskyddsutredning Aitik.

Skogsstyrelsen 2023. [Skogsstyrelsens signalarter - en komplett förteckning](https://www.skogsstyrelsen.se/signalarter)

Skogsstyrelsen 2022. Skogsstyrelsen - Nyckelbiotoper www.skogsstyrelsen.se/miljo-och-klimat/biologisk-mangfald/nyckelbiotoper/

Svensk fågeltaxering 2022. [Hur går det för Sveriges fåglar? | Svensk Fågeltaxering \(lu.se\)](https://www.fageltaxering.lu.se)

Svensk Standard 2014. SS 199000:2014 Swedish Standards Institute

Bilaga 1 Redovisning av naturvårdsarter

Tabell B1.1 Noterade naturvårdsarter vid naturvärdesinventeringen i september 2022 inom eller i närheten av ny bangård. Kolumnen kategori anger om en art är rödlistad (SLU Artdatabanken 2020) eller är annan relevant naturvårdsart av särskild betydelse för biologisk mångfald som fridlysta arter eller signalarter enligt Skogsstyrelsen (Skogsstyrelsen 2023).

Arter	Kategori	E ost	N nord
Blanksvart spiklav	Nära hotad (NT)	750126	7450542
Blodticka	Signalart	750082	7450345
Brunpudrad nållav	Nära hotad (NT)	749771	7450838
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	750331	7450653
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	749601	7450247
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	750136	7450362
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	750112	7450339
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	750061	7450454
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	750499	7450635
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	750495	7450611
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	750474	7450599
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	750140	7450820
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	750129	7450802
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	750111	7450778
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	750074	7450763
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	750016	7450680
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	749977	7450599
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	749938	7450565
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	749927	7450563
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	749891	7450531
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	749869	7450472
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	749808	7450515
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	749777	7450532
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	749771	7450522
Gammelgransskål	Nära hotad (NT)	749770	7450524
Garnlav	Nära hotad (NT)	750090	7450442
Garnlav	Nära hotad (NT)	750074	7450467
Garnlav	Nära hotad (NT)	749973	7450604
Garnlav	Nära hotad (NT)	749807	7450515
Granticka	Nära hotad (NT)	750077	7450447
Granticka	Nära hotad (NT)	749633	7450302
Granticka	Nära hotad (NT)	749687	7450250
Granticka	Nära hotad (NT)	750131	7450440
Granticka	Nära hotad (NT)	750499	7450635
Granticka	Nära hotad (NT)	750471	7450611
Granticka	Nära hotad (NT)	749877	7450476
Granticka	Nära hotad (NT)	749793	7450438
Granticka	Nära hotad (NT)	749788	7450529
Knottrig blåslav	Nära hotad (NT)	749700	7450342
Knottrig blåslav	Nära hotad (NT)	749668	7450364
Knottrig blåslav	Nära hotad (NT)	749668	7450365
Knottrig blåslav	Nära hotad (NT)	749793	7450514
Knottrig blåslav	Nära hotad (NT)	750074	7450467
Knottrig blåslav	Nära hotad (NT)	750063	7450488
Knottrig blåslav	Nära hotad (NT)	749899	7450506
Knottrig blåslav	Nära hotad (NT)	749360	7449763

Naturvärden i område för planerad ny bangård vid Aitiks industriområde, Gällivare kommun

Ladlav	Nära hotad (NT)	749703	7450477
Mattlumner	Fridlyst	749382	7449729
Fjällumner	Fridlyst	749382	7449729
Nordlumner	Fridlyst	750236	7450760
Plattlumner	Fridlyst	749423	7449804
Revlumner	Fridlyst	750117	7450408
Revlumner	Fridlyst	750077	7450447
Revlumner	Fridlyst	750060	7450453
Revlumner	Fridlyst	750056	7450734
Revlumner	Fridlyst	749990	7450656
Skör kvastmossa	Signalart	749797	7450516
Taigaskinn	Sårbar (VU)	750065	7450360
Vedflamlav	Nära hotad (NT)	750239	7450749
Violmussling	Nära hotad (NT)	749796	7450507
Violmussling	Nära hotad (NT)	749779	7450514
Violmussling	Nära hotad (NT)	749922	7450583

Bilaga 2 – Redovisning av värdeelement

Tabell B2.1 Noterade värdeelement skyddsvärda träd (gamla barr- och lövträd, torrakor, bohålträd), källor, lågor och lodytor vid naturvärdesinventeringen i september 2022.

Värdeelement	E ost	N nord
Gammal gran	750125	7450438
Gammal gran	750137	7450411
Gammal gran	750134	7450386
Gammal gran	750113	7450365
Gammal gran	750075	7450365
Gammal gran	750115	7450409
Gammal gran	749983	7450619
Gammal tall	750329	7450482
Gammal tall	750198	7450428
Gammal tall	750224	7450477
Gammal tall	750168	7450450
Gammal tall	749423	7449804
Högstubbe björk	749772	7450840
Högstubbe gran	750065	7450364
Högstubbe gran	749974	7450596
Högstubbe gran	749951	7450565
Högstubbe gran	749922	7450583
Låga gran	749793	7450438
Låga gran	750133	7450415
Låga gran	750126	7450365
Låga gran	750094	7450370
Låga gran	750078	7450366
Låga gran	750065	7450359
Låga gran	750117	7450408
Låga gran	750059	7450453
Låga gran	749991	7450654
Låga gran	749967	7450604
Låga gran	749922	7450583
Låga gran	749942	7450583
Låga gran	749884	7450490
Låga gran	749877	7450476
Låga gran	749746	7450264
Låga gran	749753	7450285
Låga gran	749788	7450529
Låga gran	749360	7449763
Låga gran	749701	7450269
Låga gran	749683	7450361
Låga gran	749667	7450364
Låga gran	749643	7450395
Låga gran	749779	7450508
Låga gran	749798	7450493
Låga gran 2st	749662	7450370
Låga tall	750179	7450477
Låga tall	750177	7450472

Naturvärden i område för planerad ny bangård vid Aitiks industriområde, Gällivare kommun

Värdeelement	E ost	N nord
Låga tall	750129	7450441
Låga tall	750338	7450815
Låga tall	750242	7450699
Låga tall	750383	7450737
Låga tall	750432	7450809
Låga tall	749424	7449894
Låga tall	749329	7449735
Låga tall	749389	7449750
Låga tall	749493	7449969
Låga tall	749621	7450166
Låga tall	749657	7450262
Låga tall	749665	7450284
Låga tall	749442	7449827
Låga/rotvälta	749949	7450566
Torraka gran	750088	7450446
Torraka gran	750034	7450723
Torraka gran	749628	7450316
Torraka gran	750223	7450472
Torraka gran	750104	7450558
Torraka gran	750122	7450536
Torraka gran	749851	7450426
Torraka gran	749797	7450390
Torraka tall	750302	7450711
Torraka tall	749285	7449733
Torrakor	749791	7450429